Ner 279. ROK 1841. PONIEDZIAŁEK 6 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dzieśię miesięcznie złotych cztéry, numer pojedynczy groszy dziesięć.

Imiona Rzymskie.
Dziś Mikołaja.

Imiona Sławiańskie.
Dziś Jaroguiew.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
3	6	27" 5''' 329	+ 1° 7	2''' 20	Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	
	2	2, 432	+ 7, 1	2, 94	Pn Wschodni słaby	"	
	10	2, 205	+ 5, 3	2, 31	" "	"	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

Senat Rządzący zamianował pod dniem 18 listopada r. b. P. Xawerego Brzeżańskiego kontrollerem przy kassie Dyrekcyi Policyi.

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 19 *Listopada.*

Podług wiadomości z Algieru 10 b. m., jenerał Bugeaud z swoim sztabem głównym przybył napowrót do tego miasta. Udzielane są teraz obszerne szczegóły względem wyprawy do Maskara, te jednakże w treści nic prawie nowego niedonoszą. Względem rezultatów kampanii jesiennéj w prowincyi Oranu, jenerał Bugeaud w końcu swego raportu, wyraża się w następujący sposób: »Chociaż nie tyle pokoleń poddało się na ile liczyliśmy, w skutku przedstawionych nam propozycyi, zadaliśmy jednak przeciwnikom naszym dotkliwy cios, przez zniszczenie pokoleń Hachem, Saidy i przez utworzenie związku pokoleń na granicy pustyni przeciwko niemu. Ale głównym rezultatem jest to, że Maskara tak została zaopatrzoną w żywność iż cała dywizya może tam przetrwać zimę i niedozwolić pokoleniom Hachem dopełnić potrzebnych zasiewów. To pokolenie jest najważniejszém, wszystkie inne idą za niem i z jego poddaniem się poddadzą się i inne. Jego zatém zniszczenie musi być przedmiotem przyszłych usiłowań.« — Przed swoim wyjazdem z Mostaganem, jenerał-gubernator wręczył Hadszi Mustafie Omer Osman bejowi patent, który mu udziela stosownie do postanowienia królewskiego z dnia 5 września, godność beja Mostaganem i Maskary. Bej położywszy rękę na koranie, przysiągł wierność królowi francuzkiemu.

Dnia 24 Listopada.

Monitor ogłasza kilka zmian w prefekturach, co zwykle następuje jako przygotowanie do wyborów deputowanych. Kandydatami na prezesa izby są: Pan de Lamartine i p. Sauzet; o panu Tiers nie wiele słychać.

ANGLIA.

Londyn 19 *Listopada.*

Obłąkany Charles Mann który w sobotę usiłował wkraść się do pałacu Buckingham, został we wtorek popołudniu zaprowadzony do Bedlam, gdzie otrzymał miejsce tuż obok komórki znanego już Oxforda, Charles Mann u-

piera się ciągle jeszcze, że jest prawym dziedzicem tronu angielskiego, ale zresztą jest spokojniejszym w swojém postępowaniu. Ma on mieć bardzo szanownych krewnych, i mniemają że zostanie im oddany, jeśli zaręczą że go będą mieli na baczności, i niedopuszczą mu dalszego za kłócenia spokojności publicznéj.

W Manchester odbyło się w dniu 4 b. m. zgromadzenie komitetu dam z towarzystwa przeciw prawu zbożowemu, w zamiarze naradzenia się nad srodkami, przez jakieby bazar, którego dochody mają być używane ku zniesieniu prawa zbożowego, mógł największe przynosić korzyści. Zgromadzenie było bardzo liczne, i nawet deputacya głównego związku przeciw prawu zbożowemu miała w niem udział. Do przyjęcia patronatu oświadczyli się gotowemi hrabia Radnor, hrabia i hrabina Ducie, hrabia Cloncourry, lord Kinaird i kilka innych znakomitych osób. Pan Willon przedstawił plan urządzenia bazaru w świetny i obszerny sposób. »Już przedsięwzięto czynne przygotowania, rzekł on, napisano już do naszych przyjaciół w Niemczech i Ameryce; wszystkie części świata muszą złożyć swoją kontrybucyę dla zapełnienia sklepów bazaru. Zaprojektowano aby oprócz zwykłych artykułów ubioru, stroju i ozdoby, z których pospolicie składają się towary w bazarach, wystawaino tam na przedaż angielskie i zagraniczne, towary rękodzielnicze, modele mechaniczne, projekta architektoniczne, próby medalów, mineraly, ptaki, owady, rękopisma znakomitych autorów przez nich samych lub przez ich przyjaciół nadesłane, a w ostatnim przypadku z autografami, własnoręczne listy sławnych ludzi i kobiet dawniejszych i obecnych czasów, Instrumenta muzyczne, rysunki i malowidła. Daléj projektowano prośbę do znakomitych poetów o własnoręczne odpisy ich krótkich poezyi. Tym sposobem rozmaite przedmioty mogą otrzymać cenę znakomicie przewyższającą ich wewnętrzną wartość, i teraźniejsze powodzenie daje prawo do najpomyślniejszych nadziei na przyszłość.« Po rozprawach w których wiele dam miało udział, powzięto postanowienie, że bazar ten w początku miesiąca lutego otworzonym zostanie. W tym miesiącu odbędzie się jeszcze powszechne zebranie się rozmaitych związków przeciw prawu zbożowemu w Manchester. Pojedyncze zgromadzenia w tym samym celu, odbywać się będą ciągle w rozmaitych miastach.

Cały świat katolicki w Dublinie uważa sobie za nadzwyczajny honor że stolica Irlandyi znowu przecież dostała w osobie O'Connella prezydenta tego samego wyznania, i ten zaszczyt odpłaca mu—gotowemi pieniędzmi. W krótce bowiem zbierać się będzie dla niego roczna renta, a mówią że jego finanse tak źle stoją, iż jeśliby ten dochód nie wypadł pomyślnie, kłopoty jego objawiły by się w bardzo nieprzyjemny sposób. To jest niezaprzeczoném, że chociaż lud irlandzki od wielu lat składał mu ogromne summy, jego wydatki najprzód na zapewnienie wyborów jego synów, a potém na przystojne utrzymanie ich przez czas posiedzeń parlamentowych w drogim Londynie; daleko bardzo przewyższyły te dochody, szczególniéj ponieważ on z rodu nie jest bogaty, a jego rodzina liczna, a prócz tego on aby się zupełnie politycznemu działaniu poświęcić, oddawna już zrzekł się zatrudnień swego powołania, jako adwokat. Tymczasem donoszą że liczba duchownych którzy wzbraniają się zbierać daléj składki dla niego, ciągle się powiększa; a to dla tego, że składki dla O'Connella zmniejszają dochody duchownych.

Dnia 23 Listopada.

— W skutek ponawiających się pożarów obawy wzniecone zaczynają się czynniej objawiać. Dowodem tego jest nakazane sporządzenie spisu wszystkich cudzoziemców w Anglii teraz bawiących. Zdaje się; że ogień w Tower był podłożony i t. d.

HISZPANIA

Madryt 10 Listopada.

Wczoraj rostrzelanemi tu zostali dwaj porucznicy z pułku xiężniczki, którzy mieli udział w zamachu 7 października. Ponieważ obaj wypełniali tylko rozkazy swego dowódzcy, przeto prokurator rządowy wnioskował tylko na karę więzienia, ale rejent ukarał prokuratora i przeznaczył karę śmierci na obu oficerów. Obaj jak bohaterowie poszli na śmierć. Jeden nazwiskiem Boria, odbył ostatnią wojnę jako ochotnik, i otrzymał trzy postrzały. Dowodził on pikietą, która go rozstrzelać miała, tak jak na paradzie; rozpiął swój mundur, zawołał: Umieram niewinnie, baczność! celuj! pal! i padł nieżywy. Do drugiego nazwiskiem Gobenado, musiano trzy razy strzelać, nim poległ.

Dnia 17 Listopada.

Gazeta madrycka ogłasza postanowienie rejenta z Saragossy datowane dnia 10 listopada mocą którego blokada brzegów Kantabryjskich

dnia 17 października zarządzona teraz znosi się. Według innego postanowienia rejenta tegoroczna wystawa przemysłu krajowego rozpocznie się d. 19 listopada i będzie trwać do 19 stycznia 1842 r.

PORTUGALIA.

Według wiadomości z Lizbony pod dniem 15 listopada obie izby przyjęły budżet, zezwoliły na nową pożyczkę 500 contos (4,800,000 złp.) i przeznaczyły różne fundnsze na spłacenie czynszu wierzycielom zagranicznym przypadającego. Teraz oczekują odroczenia posiedzeń aż do 2 stycznia. — Z rządem hiszpańskim zaszły układy względem wydania zbiegłych krystynistów po nieszczęśliwem powstaniu. Traktaty dotąd obowiązujące nadają rządowi hiszpańskiemu prawo żądać wydania onychże.

TURCYA.

Konstantynopol 3 Listopada.

W wydziale spraw zagranicznych panuje największy ruch; w zeszłym tygodniu miała tam meijsce konferencya do której reprezentanci pięciu mocarstw byli zaproszonemi. Uważano że nie wszyscy odpowiedzieli temu zaproszeniu. W publiczności mniemają, że przedmiot narady musi być nader ważnym, ponieważ zwołano ją pomimo trwania jeszcze miesiaca Ramazan.

Organizacya znajdującego się tu wojska postępuje z wielką energią. Arsenały przepełnione są robotnikami i sultan przed kilku dniami przystąpił do mianowania naczelnego wodza całej armii otomańskiej. Wybór jego padł na Jacub paszę, któremu polecono jak najspieszniéj objąć obowiązki tego nowego urzędu.

Dnia 4 Listopada.

Porta jak już donosiliśmy, usprawiedliwiała uzbrojenia wojenne które z nadzwyczajną szybkością prowadzi, w ten sposób, że odkryto ślady niebezpiecznych spisków chrześciańskich poddanych sułtana, i że z postawy i z dotychczasowego postępowania Grecyi powzięto słuszne obawy względem trwałego utrzymania pokoju na wschodzie. W skutku tego minister spraw zagranicznych Rifaat pasza przesłał reprezentantom mocarstw, które podpisały traktat londyński w dniu 6 lipca 1827 roku w przedmiocie Grecyi, zaproszenie na konferencyę, która odbyła się w dniu 29 października, między ministrami tureckiemi i reprezentantami Francyi, Anglii i Rossyi. Tu Rifaat pasza przedłożył reprezentantom skargę porty przeciw Grecyi, która ułożona w dość gorzkim tonie składać się ma z siedmiu punktów. Główniejsze uskarzania tyczeć się mają postępowania władz greckich względem poddanych tureckich, tudzież niewytłumaczonego wzbraniania się w podpisaniu zawartego niedawno traktatu handlowego, daléj mniemanego usiłowania rządu greckiego względem powiększenia ludności niedawno powstałego państwa z szkodą Turcyi, i praw internacyonalnych, daléj nieprzyjaznego postępowania Grecyi w czasie powstania kandyjskiego, i nakoniec widocznych podług zdania Turcyi usiłowań rządu greckiego ku rozszerzeniu granic wbrew traktatom uświęconym przez całą Europę. Jawném jest że ostatni punkt jest najważniejszym, a porta twierdzi, iż posiada niezbite dowody prawdziwości swoich twierdzeń. Trudném jest dać pewny wyrok względem całości téj sprawy ale zdaje się, że porta chce korzystać z pomyślnego dla niej usposobienia mocarstw europejskich, dla uregulowania swoich stosunków z Grecyą, co w gruncie rzeczy zdaje się być nieodbicie potrzebném do utrwalenia pacyfikacyi obu tych narodów. Miejmy więc nadzieję, że te nieporozumienia wypadną na korzyść powszechnego pokoju, w którego interesie nie możemy wstrzymać się od otwartego oświadczenia aby dwa mocarstwa niemieckie wzięły udział w dalszych układach, albowiem przystąpienie ich bardzo może być pożądaném dla Turcyi równie jak dla Grecyi.

Gabinet turecki, zajmuje się od niejakiego czasu ważną reformą finansową, która szczególniéj tyczeć się ma sposobu pobierania rozmaitych podatków mianowicie gruntowych. Nowy plan ma mieć wiele wyższości, nad dotychczasowym sposobem poboru podatków, i mniemają, że takowy chociaż zawiera wiele nowości, otrzyma przychylne przyjęcie ministrów a zatém i zatwierdzenie sułtana i prawomocność.

Ostatnie wiadomości z Syryi do 26 paźd. dochodzące, donoszą o zbrojnem powstaniu Druzów i Maronitów i o zaszłych między niemi bardzo krwawych potyczkach. Po znacznych spustoszeniach nawzajem poczynionych namiestnik w Saida propouował zawieszenie broni i pośrednictwo rządu, co wprawdzie strony sporne przyjęły, ale jedynie dla tego aby się wzmocnić i do dalszéj wojny przygotować. — Tym czasem w Konstantynopolu zajmują się wcale innemi planami, których jak się zdaje, Grecya jest przedmiotem. Ciągłe narady dywanu i wszechstronne uzbrojenie czynią ten domysł prawdopodobnym. Nie ulega wątpliwości że 30,000 korpus pod Adryanopolem zgromadzony ma udać się ku granicom greckim i że podobny środek łatwo wywołać może kroki nieprzyja-

cielskie, nikt nie zaprzeczy ktokolwiek zna nienawistne usposobienie tych narodów przeciw sobie.

SERBIA.

Od granic tureckich 8 Listopada.

Podług listów z Belgradu, śledztwo względem osób oskarżonych o spisek przeciw ministrom i przeciw rządowi, zostało już ukończoném, i wyrok przeciw winnym wydany, już jest ogłoszony. Czteréj z nich zostali skazanemi na karę śmierci, dwóch z nich już stracono, dwaj inni oczekują dziś swego losu, przeciw drugim, a między niemi znajdował się Wukmanowicz, brat xięcia Lubiny a stryj teraźniejszego xięcia, wymierzono karę więzienia od jednego roku aż do dożywotniego. Niektórzy z osądzonych przy ogłoszeniu wyroku protestowali przeciw zarzuconemu im przestępstwu; jednemu z nich z rozkazu prezesa sądu przyłożono bagnet do piersi, aby go do milczenia zmusić.

Dopisek. W téj chwili dowiadujemy się, że dwaj skazani na śmierć, których wyrok dziś miał być wykonanym, zostali przez xięcia Michała ułaskawieni, i kara ich zmienioną została na 20-letnie więzienie.

EGIPT.

Alexandrya 26 Października.

Po odesłaniu już znacznéj części syryjczyjków do ich rodzinnych stron; przedsiewzięto nowe redukcye w armii, które mianowicie tyczą się oficerów. Srodki nad któremi rozprawiano przed kilku miesiącami w radzie wojennéj, idą teraz w wykonanie; większa część oficerów tureckich otrzymuje dymissyę a tym co pozostaną, od końca Ramazanu, zmniejszonym będzie znacznie żołd dotychczasowy. Arabowie i Mameluki, tworzyć będą na przyszłość korpus oficerów w armii egipskiéj. Achmed pasza; dawniejszy gubernator Arabii, objeżdża kraj dla skompletowania pułków i oddalenia niezdatnych. Pasza okazuje na pozór, że pragnie zostawać w dobréj zgodzie z Konstantynopolem; przed 6 dniami odpłynął do tego miasta paropływ *Nil* z pięciu milionami piastrów. Finanse egipskie, to jest paszy, bardzo dobrze idą i środki jakich używa ku napełnieniu kass swoich i pokryciu strat, godne są podziwienia w wymyśleniu i wykonaniu, i prawie graniczą z niepodobieństwem do wiary. Nikt pewno nie byłby w stanie zgadnąć jak sobie radzi pasza, aby ogromne straty poniesione w Syryi, w zapasach żywności, amunicyi, działach i rozmaitym rodzaju broni, naprawiać i na cudzę kieszeń zwalić. Każe on za nie płacić pobitéj i rozwiązanéj armii. Ułożono dokładny rachunek i oddano go pułkom które miały ten zaszczyt tworzyć armię syryjską. Odtrącania jakie poczyniono żołnierzom i oficerom, są ogromne, większa część ich nie otrzymała nic z zaległego żołdu, i może długo jeszcze służyć, nim cokolwiek otrzyma. Przyznać trzeba, że podobne środki trudnoby znaleść w historyi jakiegobądź narodu.

Ibrahim został tymczasowo gubernatorem niższego Egiptu, mówią że Said pasza otrżyma tę samą posadę w wyższym Egipcie. Pierwszy udał się do Manura, aby zaprowadzić porządek w prowincyi Scherkie, i powiększyć liczbę dóbr urzędowych. W Kairo wszystkie szkoły rozwiązano, ale Clot bej wymógł tyle, że część znaczna uczni zebraną została na powrót i utworzono nową szkołę lekarską.

Według wiadomości z Alexandryi d. 6 listopada odebranych uzbrajania trwały ciągle. Mehmed Ali zamknął się w warowni w Kahir. Morowe powietrze w kilku prowincyach gwałtownie wybuchło.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 3 do dnia 4 Grudnia.

Lieber Henryk, z Polski; — Ledochowski Juliusz hrabia oficer ces. austr., Tomkowicz Apoloniusz ob., Tomkowicz Marya ob., Kuszkowski Kazimierz hrabia, z Galicyi; — Tetmajer Władysław, Horwath, Saiisz Emanuel, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Jastrzębski Jan ob., Dobrosławski Marcelli ob., Węgierkiewicz Franciszek, ob., do Polski; — Westenholz Fryderyk, Tcohar Dymoitr, Potocki Maryan ob., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Prawnie zajęta stolarszczyzna, sprzęty domowe obrazy przy Sukiennicach Krakowskich w godzinie 10 przed południem, zaś konie i wozy furmańskie na targowisku końskiém w Kazimierzu o godzinie 12 w południe dnia 7 grudnia 1841 r. w drodzę exekucyi sądowéj przez publiczną licytacyą sprzedane zostaną. Chęć kupna mający zgłosić się zechcą.

Kraków d. 3 grudnia 1841 r.

Ludwik *Będziszewski* K. Sąd.